

Tussentijds rapport STEM Agenda 2030

2024

Voorwoord

Zoals opgenomen in de mededeling aan de Vlaamse Regering (VR 2021 1106 MED.0205/1) wordt tweejaarlijks een tussentijds verslag opgemaakt van de [STEM-agenda 2030](#). Voorliggend document geeft een overzicht van de voortgang van de STEM-agenda als plannen voor de toekomst om verder te verdiepen, verbreden en verbinden.

Dit document zoomt in op de hoofdlijnen van de STEM-agenda en verwijst door naar aanvullende documenten voor diepgaandere informatie.

Ook worden aanpassingen rond zowel de voorstelling van de STEM-agenda als de wijziging van de governance naar aanleiding van de adviezen toegelicht.

Tot slot biedt dit document een vooruitblik, gebaseerd op bevragingen van het raadgevend en ambtelijk comité over toekomstige uitdagingen. Op deze manier blijft de STEM-agenda een dynamisch instrument dat zich kan aanpassen aan de tijdsgeest en de noden van de maatschappelijk relevante thema's.

Inhoud

Voorwoord	1
STEM-agenda.....	3
De overtuigingskracht	4
De aantrekkingskracht.....	4
De innovatiekracht	4
De daadkracht	5
Governance	5
Stand van zaken.....	7
Monitoring.....	8
Stand van zaken.....	9
Actielijst	11
Vooruitblik.....	15

STEM-agenda

Om uitvoering te geven aan de vraag van het Vlaams Parlement (2010/11) om de instroom, doorstroom en uitstroom aan afgestudeerden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen te verhogen, werd in 2012 het 'Actieplan voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek' (kortweg 'STEMactieplan') uitgewerkt. Dit actieplan dat afliep in 2020 had een duidelijke focus op de instroom in STEM-onderwijs en -opleidingen en heeft daar heel wat in beweging gezet.

De [STEM-agenda 2030](#) werd ontwikkeld als een vervolg op het STEM-actieplan. In de STEM-agenda worden doelstellingen voorop gesteld die richting geven aan initiatieven die nodig zijn om blijvend in te zetten op hogere instroom in STEM-opleidingen en -loopbanen, op de ontwikkeling van STEM-specialisten en op het versterken van STEM-competenties in de ruime maatschappij (de STEM-geletterdheid). Hierbij werd een nieuwe weg ingeslagen, waarbij de focus niet langer enkel lag op STEM voor de STEM maar waarbij de nood aan STEM-competenties benadrukt wordt in functie van huidige en toekomstige maatschappelijke uitdagingen en transities zoals de coronapandemie, digitalisering, klimaat & duurzaamheid, energie, vergrijzing en cybersecurity.

Om versnippering tegen te gaan, werd gekozen om niet langer afzonderlijke STEM acties te ondernemen maar om voornamelijk in te zetten op het verbinden van bestaande en toekomstige beleidsagenda's en -initiatieven waarbinnen STEM-competenties van groot belang zijn. Op deze manier wordt benadrukt dat STEM-competenties noodzakelijk zijn voor het dragen en initiëren van innovaties binnen (toekomstige) transities.

De agenda bevat 4 strategische doelstellingen die worden doorvertaald naar operationele doelen, die richtinggevend zijn voor toekomstige en bestaande initiatieven.

Om het geheel communicatief sterker te maken werden de strategische doelen omgezet naar vier krachtlijnen. Deze vier krachtlijnen werden op 3 oktober 2022 gelanceerd in het Vlaams Parlement samen met het STEM-platform.

De overtuigingskracht

Iedereen in de samenleving is zich bewust van het belang van STEM vaardigheden en kennis voor hun toekomst.

HOE?

- *Door duidelijk te communiceren over het belang van de STEM-competenties binnen de evoluties en transities in het onderwijs, het bedrijfsleven, het onderzoek en de samenleving*
- *Door een breed, inclusief en kwaliteitsvol aanbod van STEM-activiteiten in de vrije tijd aan te bieden*

De aantrekkingskracht

Iedereen met interesse en talent in STEM moet gemakkelijk een weg vinden naar een passende STEM-opleiding die zekerheid biedt in een veranderende toekomst.

HOE?

- Door initiatieven rond oriëntatie en opleidingskeuzes die aandacht besteden aan het belang van (specifieke) STEM-opleidingen bij maatschappelijke uitdagingen rond digitalisering, energie, duurzaamheid en zorg.
- Door de STEM-basiscompetenties uit te werken in het kerncurriculum van alle opleidingen.
- Door de STEM-opleidingen volledig inclusief te maken. Iedereen moet, volgens het eigen profiel, een STEM-opleiding kunnen doorlopen.
- Door aandacht te creëren bij de actieve bevolking voor het versterken van de STEM-competenties.

De innovatiekracht

Ons onderwijs- en opleidingsaanbod speelt beter en sneller in op de evoluties en transities in het bedrijfsleven, onderzoek en de samenleving, zowel nu als in de toekomst.

HOE?

- Door STEM-opleidingen te ondersteunen qua vernieuwing en samenwerking met bedrijven en innovatie- en ondernemersschapsactoren.
- Door STEM-opleidingen toegang te geven tot het gebruik van up-to-date infrastructuur.
- Door met STEM-opleidingen in te zetten op excellentie

De daadkracht

STEM-competenties worden zoveel als mogelijk ingezet in functie van noden, evoluties en transities die zowel nu als in de toekomst plaatsvinden in het bedrijfsleven, in onderzoek en in de brede maatschappij.

HOE?

- Door de loopbaanperspectieven voor STEM-talent via verschillende kanalen in beeld te brengen en te faciliteren.
- Door ervoor te zorgen dat lesgevers voldoende STEM-competenties hebben.

De vier krachtlijnen moeten samen bijdragen tot de gemeenschappelijke missie: “Zowel bestaande beleidsinitiatieven verbinden als versnippering en overlap tegengaan via een aangepaste governance die steunt op de filosofie van de [quadruple helix](#).”

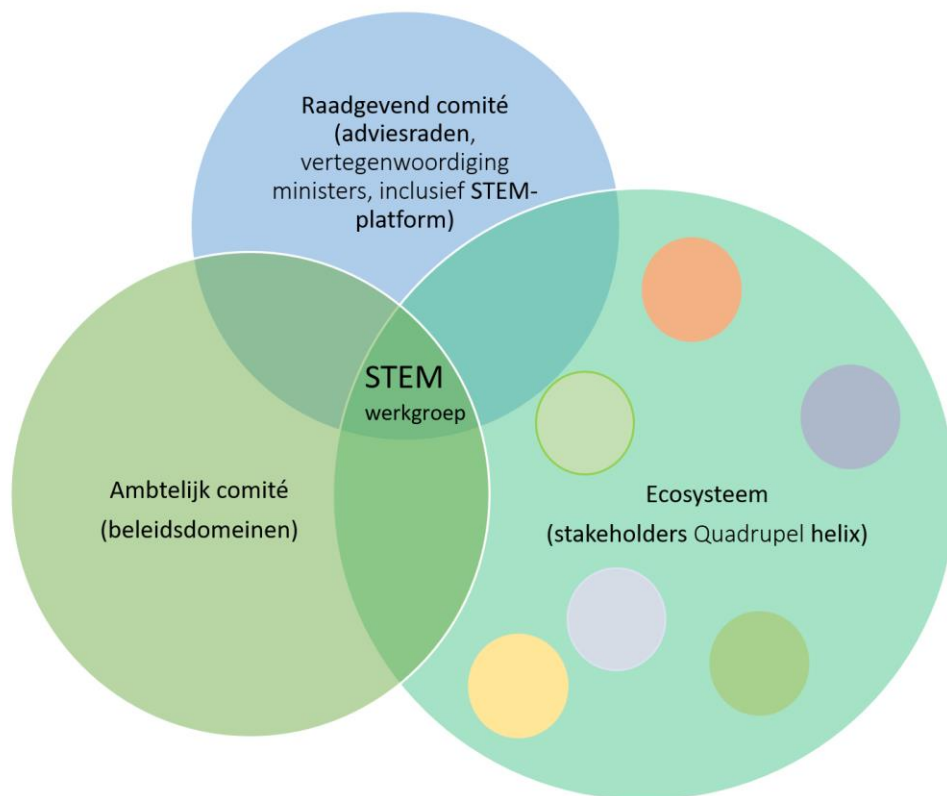

Governance

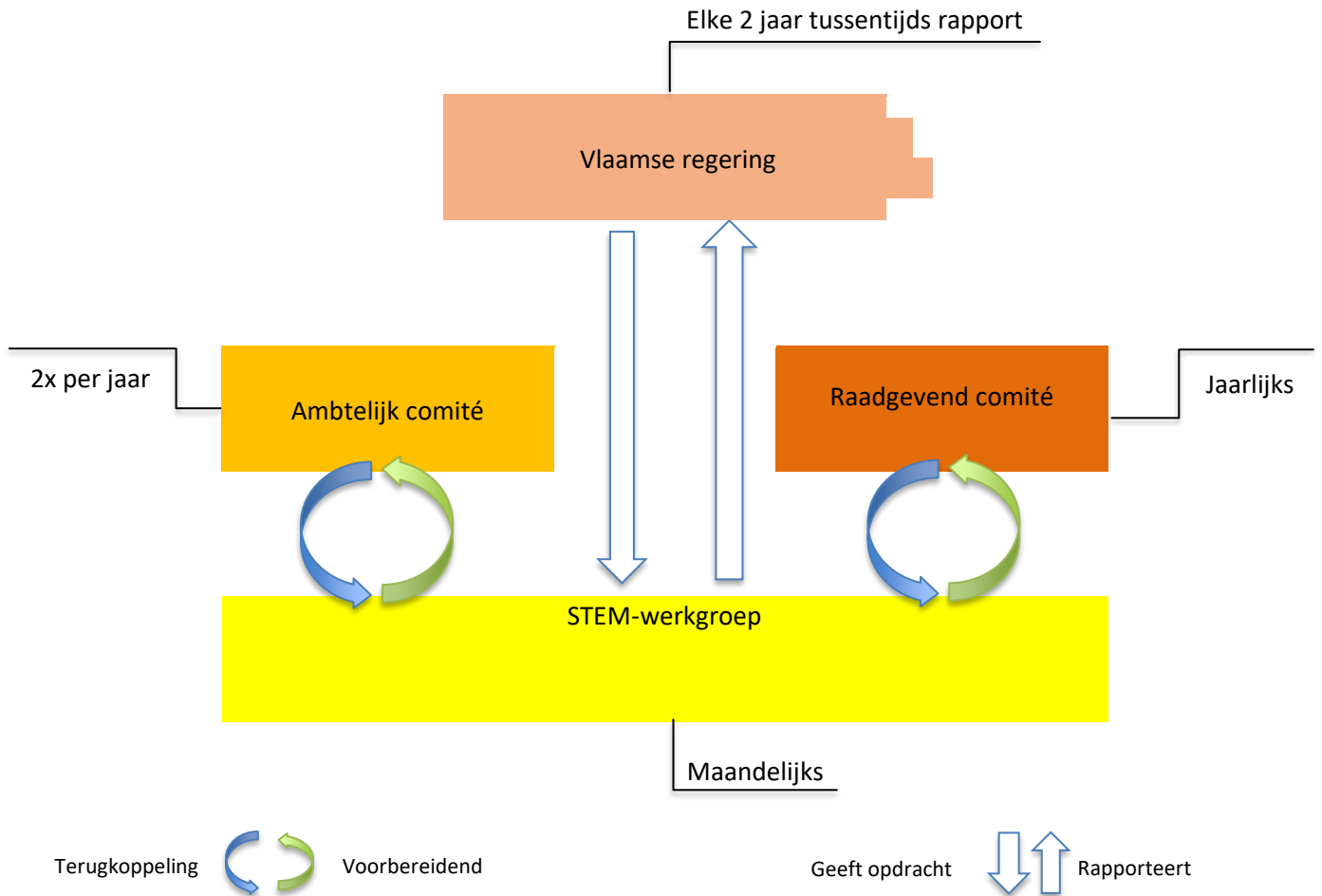
De STEM-agenda heeft als doel te verbinden binnen en buiten de overheidscontext en over de beleidsdomeinen heen. Daartoe werd in de STEM-agenda ook een governancestructuur vooropgesteld om het geheel van de agenda op te volgen en aan te jagen.

Binnen de governance is er ruimte voorzien om binnen de Vlaamse overheid over de muren te kijken zodat beter kan samengewerkt worden om de vooropgestelde krachtlijnen te onderbouwen. Daarnaast is een Raadgevend comité voorzien om input te genereren vanuit de adviesraden om de krachtlijnen mee vorm te geven. Het geheel steunt daarbij op de verschillende netwerken die reeds aanwezig zijn binnen Vlaanderen vanuit de verschillende beleidsdomeinen. De uitdaging bestaat eruit ook vanuit die netwerken de muren te doorbreken en op vaste momenten deze netwerken met elkaar te verbinden onder de noemer 'state of STEM'.

Naar aanleiding van de agendering van deze agenda bij de Vlaamse Regering werd in overleg met de verschillende adviesraden overeengekomen dat de samenstelling van de STEM-werkgroep wordt aangevuld met een vertegenwoordiging van de adviesraden VLOR, SERV en VARIO. Zo kan er kort op de bal gespeeld worden en kunnen eventuele adviezen onmiddellijk geïmplementeerd worden.

Opbouw

Terugkoppeling Vorbereidend Geeft opdracht Rapporteert

	Leden
Raadgevend comité	Afgevaardigde minister WSE/EWI, O&V, Dep. Jeugd Administrateur-generaal, directeur, voorzitter (of afgevaardigde) van adviesorganen: SERV, VLOR, VARIO, STEM-platform, Vrouwenraad Beleidsmedewerkers van EWl, VDAB, WSE, Dep Jeugd, VLAIO, O&V
Ambtelijk comité	Leidend ambtenaren (of/en afgevaardigde) van: EWl, VDAB, WSE, Dep jeugd, VLAIO, O&V
STEM-werkgroep	Beleidsmedewerkers van EWl, VDAB, WSE, Dep Jeugd, VLAIO, O&V Afgevaardigden van adviesorganen: SERV, VLOR, STEM-platform, VARIO

Stand van zaken

Sinds de opstart van de STEM-agenda kwamen de verschillende fora samen:

- STEM-werkgroep: maandelijks
- STEM-ambtelijk comité: 22/04/2022; 21/06/2022 (schriftelijke procedure); 02/02/2023; 06/06/2023
- STEM- raadgevend comité: 14/09/2023
- Ecosysteem: State of STEM: 3/10/2022; STEM competenties voor alle lesgevers 22/10/2023

De nieuwe governance structuur zorgt voor voldoende mogelijkheden voor connectie.

STEM-werkgroep

De verschillende entiteiten vinden elkaar om samen te werken rond nieuwe initiatieven. De aanwezigheid van de adviesraden zorgt voor een kortere informatiestroom richting de adviesraden.

Werkpunt:

- *Maandelijks samenkomen met de volledige werkgroep biedt te weinig ruimte om de afspraken uit te werken. Er wordt gekozen om tweemaandelijks samen te komen waarbij kort de werking, een initiatief en/of data vanuit één van de beleidsdomeinen wordt/worden toegelicht om advies te genereren en aansluiting met de andere beleidsdomeinen te maken. Dit biedt meer ruimte om de afgesproken taken te verwerken tussen de werkgroepen door.*

Ambtelijk STEM-comité

De frequentie van het aantal samenkomsten ligt lager dan initieel ingeschat. Er is een meerwaarde om de leidend ambtenaren van de verschillende entiteiten rond dit thema samen te brengen. Hierbij wordt voornamelijk ingezet op effectief zoeken naar samenwerkingen tussen de entiteiten maar ook connectie leggen met andere initiatieven die initieel ontstonden los van de agenda zoals bijvoorbeeld FTI,...

Werkpunt:

- *Betere afstemming timing Ambtelijk STEM-comité en STEM werkgroep om deze vergadering goed te kunnen voorbereiden*
- *Eenmaal per jaar een uitgebreid ambtelijk comité waarbij de voorzitter de adviesraden en kabinetten uitnodigt.*

Raadgevend comité

Bij de opstart van de STEM-agenda is er in nauw overleg met de adviesraden bijgestuurd aan zowel de STEM-agenda als de governance. Door de opstart van de nieuwe governance, waar de adviesraden ook in de werkgroep zetelen, is de frequentie voor het raadgevend comité niet verhoogd. De doelstelling werd behouden met name ingaan op de stand van zaken van de agenda en de ruimte krijgen om aandachtspunten mee te geven voor de werking voortvloeiend uit deze agenda. Bovendien wordt ingezet op de kruisbestuiving tussen beleidsdomeinen en thema's: de connectie maken met STEM is namelijk het fundament van de agenda. Het raadgevend comité werd eenmaal samengeroepen maar de huidige format waarbij de administratie de verschillende leden van het raadgevend comité uitnodigt, lijkt niet gedragen.

Werkpunt:

- *Het samenroepen van het raadgevend comité moet vanuit het politieke niveau gebeuren om de functie die het voor ogen heeft te realiseren.*

Monitoring

De problematiek waar de STEM-agenda zich op focust is een zogenaamd ‘Wicked Problem’. Eén eenvoudige oplossing is er niet voorhanden. De keuze is gemaakt om dit ook te laten terugkomen in het monitoringsysteem gekoppeld aan de agenda.

Vertrekkende vanuit de resultaatsgebieden binnen de STEM-agenda die in de ‘roadmap STEM in Vlaanderen’ (zie bijlage 1) werden geïdentificeerd door IDEA consult, werden voor verschillende indicatoren zogenaamde knipperlichten vastgelegd.

Volgende richtlijnen worden gehanteerd bij de monitoring van de STEM-agenda:

- Indicatoren zijn geen effectenmetingen. Er is onmogelijk een lineair verband te trekken tussen een actie en het verhogen van het cijfer binnen een indicator. Het is net de samenhang van acties dat tot het cijfer van de indicator leidt.
- Elk bovenliggend resultaatsgebied heeft een invloed op het eigenlijk resultaatsgebied, u kan het bekijken als een trechter.
- Aangezien verschillende beleidsagenda’s STEM-componenten bevatten (digitale, Green skills, levenslang leren,...) zijn de indicatoren een maatstaf voor verschillende beleidsinitiatieven die door elkaar heen lopen. Dit kan een vertekend beeld geven dat er weinig ingezet wordt op STEM4ALL of digibeten.

Stand van zaken

Hierna volgt het overzicht van de resultaatsgebieden met indicatoren waarbij de evolutie van de indicatoren via een knipperlichten methodiek wordt weergegeven:

- Groen: de evolutie binnen het resultaatsgebied versterkt;
- Oranje: de evolutie blijft gelijk;
- Rood: de evolutie binnen het resultaatsgebied gaat de verkeerde kant uit.

Overtuigingskracht	RG1	Grotere erkenning van belang STEM-competenties in de samenleving	% van de Vlaamse bevolking dat gelooft dat STEM onze samenleving in positieve zin kan veranderen <i>Bron: Wetenschapsbarometer - Departement EWI</i>	
Aantrekkingskracht	RG2	Versterkte STEM-basiscompetenties bij allen	Aandeel laagpresteerders voor wiskundige geletterdheid bij jongeren <i>Bron: PISA en TIMSS</i>	
			Aandeel laagpresteerders voor wetenschappelijke geletterdheid bij jongeren <i>Bron: PISA en TIMSS</i>	

			Gemiddelde STEM self-efficacy/geloof in eigen kunnen	
	RG3	Versterkte instroom in initieel onderwijs	% STEM in studiekeuze in het secundair onderwijs (SO) in het eerste leerjaar van de tweede graad <i>Bron: STEM-monitor – Departement Onderwijs en Vorming</i> % STEM in studiekeuze in het hoger onderwijs (HO) bij generatiestudenten <i>Bron: STEM-monitor – Departement Onderwijs en Vorming</i>	
	RG4	Versterkte doorstroom in initieel onderwijs	% van leerlingen met SO STEM diploma dat instroomt in HO STEM <i>Bron: STEM-monitor – Departement Onderwijs en Vorming</i>	
	RG5	Versterkte uitstroom in initieel onderwijs	% STEM-studiebewijzen in totaal SO-studiebewijzen <i>Bron: STEM-monitor – Departement Onderwijs en Vorming</i>	
			% STEM-diploma's in totaal HO-diploma's <i>Bron: STEM-monitor – Departement Onderwijs en Vorming</i>	
	RG6	Versterkte instroom in permanente vorming	% ingeschreven cursisten in STEM-opleidingen <i>Bron: Cursistenadministratie van publieke aanbieders (VDAB, SVWO en Syntra)</i>	
	RG7	Versterkte uitstroom uit permanente vorming	/	
Innovatiekracht	RG8	Betere aansluiting van opleidingen bij relevante evoluties	Aandeel hoogpresteerders voor wiskundige geletterdheid bij jongeren <i>Bron: PISA en TIMSS</i>	
			Aandeel hoogpresteerders voor wetenschappelijke geletterdheid bij jongeren <i>Bron: PISA en TIMSS</i>	

			% van de werkgevers dat aangeeft dat de inhoud van de STEM-opleidingen sterk aansluit bij de specifieke noden van hun bedrijf <i>Bron: Wetenschapsbarometer - Departement EWI</i>	
Daadkracht	RG9	Voldoende en versterkte competenties STEM-lesgevers	% leerkrachten dat vertrouwd genoeg is met STEM om het te onderwijzen en om vragen van leerlingen te beantwoorden <i>Bron: Wetenschapsbarometer - Departement EWI</i>	
	RG10	Aantrekken STEM-talent in bedrijven	Aantal STEM-beroepen dat een knelpuntberoep is <i>Bron: gegevens afkomstig van VDAB</i>	
	RG11	Aantrekken en zichtbaarheid van STEM-talent in ondernemerschap	% nieuw opgerichte ondernemingen in medium- en hoogtechnologise sectoren t.o.v. totaal aantal nieuwe opgerichte ondernemingen per jaar <i>Bron: eigen berekening op basis van STATBEL jaarstatistieken Btw-plichtige ondernemingen</i>	
	RG12	Aantrekken en zichtbaar maken van STEM-talent in onderzoek	% O&O personeel in STEM-domeinen in de hoger onderwijssector en de overheidssector (HES en GOV) <i>Bron: Vlaams Indicatorenboek – Departement EWI</i>	

Een volledig overzicht van de indicatoren en de gekoppelde cijfers vindt u in Bijlage 2.

Werkpunten:

- Naast de streefcijfers die reeds werden bepaald voor de indicatoren gekoppeld aan onderwijs, moeten deze nog vastgesteld worden voor de overige indicatoren. Dit heeft vertraging opgelopen door de implementatie van de nieuwe STEM-definitie voor arbeidsmarkt gerichte opleidingen.
- De acties vanuit de STEM-agenda hebben geen 1-op-1 invloed op de hierboven opgenomen indicatoren. De STEM agenda 2030 streeft een systeemverandering na door sterkere verbindingen te leggen tussen de verschillende betrokken actoren. Daar werd de afgelopen twee jaar op ingezet. Systeemveranderingen vergen echter een langetermijninvestering en -aanpak. De effecten ervan kunnen dus ook pas na een langere tijdshorizon nagegaan worden. Doordat het geheel van de agenda nog volop uitgerold wordt, is het momenteel nog te vroeg om al een evaluatie op te maken. Daarom is het de ambitie om in de tweede helft van de STEM-agenda periode een diepgaandere systeem analyse uit te werken op basis van de STEM-agenda en deze indicatoren.

Actielijst

De STEM-werkgroep heeft een actielijst uitgewerkt die vanuit een kwaliteitskader en een quadrupel helix benadering wordt uitgevoerd. Dit kunnen beleidsdomein-gebonden initiatieven zijn die dan connecties maken met andere beleidsdomeinen/entiteiten en/of het werkveld of dit kunnen ook initiatieven zijn die gezamenlijk opgenomen worden. Er is bewust gekozen om enkel nieuwe acties in kader van de STEM-agenda op te nemen en niet de vele recurrente initiatieven die ook kunnen bijdragen aan de vooropgestelde doelstellingen.

Hierbij ligt de focus op initiatieven die verbinden, verbreden of verdiepen. Dit gebeurt vaak naast andere continue initiatieven binnen het lopend beleid die ook een impact hebben op de vooropgestelde krachtlijnen. Het volledige document vindt u in bijlage 3. Hieronder wordt een overzicht gegeven van alle acties.

Overtuigingskracht	Uitwerken van een gezamenlijk communicatiekader met RTC's, Intersectoraal lerend netwerk STEM en Wecom, ...
	Continueren steun STEM-academies gekoppeld aan focus op Quadruple helix.
	Steunkader koppelen aan kwaliteitskader STEM-agenda
Connecteren STEM-academies met onderwijsactoren/sectoren/ondernemingen/... via de verder uitgebouwde ecosysteemwerking	
aantrekkingskracht	Studiekiezer afstemmen op de nieuwe filosofie van de STEM-agenda zowel qua afbakening als de koppeling aan transities (digitalisering, klimaat, circulair, zorg, ...)
	Er wordt bekeken in welke mate een kader kan worden gecreëerd dat het mogelijk maakt om beroepskeuzemateriaal te koppelen aan transities (digitalisering, klimaat, circulair, zorg, ...) o.b.v. de noden op de arbeidsmarkt en in samenwerking met werk- en onderwijsactoren.
	Sectoren zetten via de nieuwe generatie sectorconvenants blijvend in op oriëntering en toeleiding richting (oaSTEM) LLL-initiatieven in afstemming met andere LLL-initiatieven. Via een intersectorale aanpak worden de oriënteringsinitiatieven gekoppeld aan de transities.
	De leer- en loopbaanrekening wordt uitgerold en brengt zo ook STEM - opleidingen dichterbij werknemers
	Connecteren van de STEM – agenda en de STEM - governance met het partnerschap en actieplan LLL om acties rond de gezamenlijke doelstelling rond toeleiding naar (STEM) opleidingen af te stemmen en te connecteren
	Opportunitiesonderzoek STEM-centrum voor onderwijsveld vanuit initiatieven die voortvloeien uit advies commissie beter onderwijs
	Ondersteuning bij de vertaling van de STEM-competenties naar een leerlijn met didactisch materiaal
	De verschillende kennispartners (bv. de STEM lerende netwerken basis- en secundair onderwijs, het STEM lerend netwerk sectoren, ...) worden geconnecteerd rond het thema ondersteuning lesgevers.
	Aandacht voor STEM-geletterdheid binnen de uitrol van het strategisch plan geletterdheid – week van de geletterdheid
	De kost van het volgen van een STEM-opleiding wordt in kaart gebracht. Op basis daarvan wordt bepaald of specifieke acties m.b.t. de kostprijs nodig zijn.
	Risico inschatting van het verdwijnen van initiële (leraren)opleidingen STEM wegens een te lage instroom en financieel onhoudbaar blijvende inrichting.
	Opvolgen van de uitwerking van een Green Skills-roadmap voor de Vlaamse economie (vervolg op Roland Berger- studie) en connecteren aan de STEM - doelstellingen
	Competentiechecks worden ruim ter beschikking gesteld van zowel de individuele werknemer als de bedrijven die deze nood ervaren bij hun medewerkers. Hiervoor wordt een digitaal luik ontwikkeld.
Inzetten op doorvertaling van de resultaten uit SCOPE studies naar opleidingsaanbod binnen onderwijs (via bijvoorbeeld het proces BK's) en in het aanbod van levenslang leren.	

Innovatiekracht	De verschillende partners die binnen en voor het onderwijs en het LLL - aanbod inzetten op levenssechte STEM-gerelateerde uitdagingen worden geconnecteerd
	Via het aanspreekpunt bedrijven inzetten op het connecteren van bedrijven met zoekende scholen via bestaande netwerken.
	De beroepskwalificaties, de basis van de Vlaamse Kwalificatiestructuur, worden verder uitgewerkt als een up to date en wendbaar instrument dat de evoluties binnen (STEM-)beroepen en op de arbeidsmarkt snel capteert. Op die manier kunnen ze verder de basis vormen voor het onderwijsaanbod dat onder meer focust op maatschappelijke uitdagingen, onderzoek en STEM-ondernemerschap.
	Om te kunnen anticiperen op de dynamiek van de arbeidsmarkt en het opleidings- en onderwijsaanbod hierop beter te laten aansluiten is een gerichte focus op competenties noodzakelijk. Om goed in te kunnen spelen op veranderingen is het van belang in kaart te brengen welke competenties en competentieveranderingen nodig zijn en hier (met alle nodige partners) de nodige acties voor uit te rollen.
	Intersectorale Werkgroep met als focus het verhogen van de Instroom TSO/BSO generiek waar STEM-opleidingen een onderdeel van zijn.
	Er wordt verder gepiloteerd met duaal lesgeven (werknemers uit de private sector die een lesopdracht in onderwijs opnemen) via ESF projecten en vanuit de lessons learned zal bekeken worden of duaal lesgeven structureel kan verankerd worden in regelgeving
	We bouwen verder op jong maatschappelijk ondernemerschap en ondernemend onderwijs. We hebben oog voor de talenten en competenties die groeien en versterkt worden via jeugdwerk, vrijwillig engagement en jongereninitiatieven.
	Inventariseren wat drempels voor STEM-gerelateerd gebruik van de infrastructuur van andere overheidsentiteiten zijn. Vervolgens wegwerken van deze drempels.
	Onderzoeken hoe het versterken van STEM-competenties kan worden opgenomen bij het toekennen van steun voor onderzoeksinfrastructuur.
	STEM opleidingen onder de aandacht brengen bij (Europese) infrastructuurprogramma's
	Opstart initiatief dat het toptalent bij arbeidsmarktgerichte opleidingen en opleidingen met een dubbele finaliteit in de picture zet. We onderzoeken in dit kader een hernieuwde deelname van Vlaanderen aan Worldskills
	Koppeling van STEM-wedstrijden met andere lopende communicatie-initiatieven: er wordt bekeken of de wiskunde, fysica, STEM - olympiades nog meer de koppeling met de transities kunnen maken
Bekijken hoe dit kan versterkt worden binnen de context van het klaslokaal en via werkplekleren (stages, duaal leren)	
Daadkracht	Samen met actoren ondernemerschap wordt bekeken hoe er versterkt kan ingezet worden op het STEM-talent. Eventueel (vb. in promotie) koppeling maken met de transitiepremie
	Samen met de kennisinstellingen bekijken of hier acties kunnen opgenomen worden om de onderzoeksloopbaan nog meer in de picture te zetten.
	Vanuit het actieplan WerkbaarWerk wordt inherent aandacht besteed aan de werkbare STEM - beroepen.
	Loopbaancentra worden bijkomend geïnformeerd over de STEM -loopbaanopties zodat ze deze mee kunnen geven aan hun cliënten
	Vanuit de conceptnota economische migratie zijn hier reeds stappen genomen. De STEM-governance volgt op of hier nog bijkomende initiatieven moeten genomen worden.
	EURAXXESS Belgium zet in op het overtuigen van onderzoekers om in Europa en dan meer specifiek bij ons in BE / Vlaanderen hun opleiding tot /onderzoek te doen. STEM-governance volgt verder op indien bijkomende acties noodzakelijk zijn.
	Er worden gesprekken opgestart om de principes van de STEM-lerende netwerken te integreren binnen de lerarenopleiding en andere lesgeversopleidingen. Door in te zetten op het (nog sterker) verbinden van de Lerende netwerken met deze opleidingen. Daarnaast wordt bekeken om deze principes voor te stellen aan VDAB, Syntrum, Lerarenopleidingnetwerk,...
	De STEM-lerarentekorten binnen alle onderwijsvormen worden specifiek onder de loep genomen.
	Het proefproject duaal lesgeven krijgt een vervolgtraject.
	Via overleg wordt ingezet op afstemming tussen de verschillende professionaliseringsinitiatieven vanuit RTC's, lerende netwerken en pedagogische begeleidingsdiensten.
In kader van de nieuwe eindtermen worden nieuwe initiatieven opgezet om het materiaal op de klascement thema-site sterker richting de leerkrachten te brengen.	

Werkpunt

- *De actielijst is in continue evolutie zodat een onderscheid wordt gemaakt in de recurrente werking en nieuwe acties. De evolutie is nog niet ten einde en de verschillende acties moeten nog scherper gesteld worden. Daarom zal de actielijst in de toekomst meer toegespitst worden op concrete speerpunten waar vanuit de Vlaamse overheid extra zal op ingezet worden. In een latere fase zouden de speerpunten van de Vlaamse overheid moeten uitgebreid worden met speerpunten van actoren in het veld.*

Vooruitblik

Dit tussentijds verslag geeft niet enkel een overzicht van de stand van zaken en de werkpunten binnen de huidige werking, maar streeft er ook naar verbindingen te leggen met andere beleidsinitiatieven. Centraal staat de vraag hoe de STEM-agenda, met de focus op het integreren van STEM-competenties in bestaand beleid, kan bijdragen aan nieuwe initiatieven en met name aan de transities en innovaties in onze maatschappij.

De governance van de STEM-agenda zal daarom de mogelijkheden voor het uitbouwen van verbindingen met de volgende beleidsthema's en acties verder bekijken:

- Flanders Technology and Innovation
- Initiatieven in kader van de Twin-transition: Vlaanderen Circulair, klimaat, A.I, C.S, JUST-transition
- Werkschakelpunten
- Speerpuntclusters
- Initiatieven in kader van Kennisdiffusie
- Initiatieven vanuit het Partnerschap levenslang leren
- Actieplan werkbaar werk